

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Felsőoktatás szintje	alap, mester	oktatás formája	nappali/levelező	Tanév	2022/2023 II.
-----------------------------	---------------------	------------------------	-------------------------	--------------	----------------------

Szillabusz

Tantárgy megnevezése	Etnopedagógia
Tanszék	Pedagógia és Pszichológia Tanszék
Képzési program	
Tantárgy típusa, kreditérték, óraszám, ellenőrzés formája	A tantárgy típusa: választható Kreditek száma: 4 Előadások: 20 óra Szemináriumok / gyakorlati órák: 10 óra Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 90 óra. Ellenőrzés formája: beszámoló
Oktató neve, titulusa, e-mail címe	Gabóda Éva adjunktus e-mail: gaboda.eva@kmf.org.ua
A tantárgy kapcsolata más tantárgyakkal	A tantárgy kapcsolódik több tárgykörhöz, főként a pedagógiai tantárgyakhoz, mint általános pedagógia, gyermekpedagógia, pszichológia, de szorosan kapcsolódik a népismeret valamint a történelem jellegű tantárgyakhoz is.
A tantárgy célja, feladatai, várható kimeneti eredmények	Az "Etnopedagógia" választható tantárgy tematikája segíti a hallgatót a soknemzetiségű Kárpátalja hagyományos népi kultúrájával, hagyományörző múltjával/jelenével és életmódjával való mélyebb megismerkedést. Minden etnikai csoport rendelkezik eltérésekkel az önmeghatározás, az identitás-keresés kapcsán más népekhez képest, azonban minden kultúra középpontjában ugyanazok az alapfogalmak és célok állnak. A pedagógusok feladata, hogy a nemzeti történeti tapasztalatokra alapozva a történelmi, kulturális hagyományokba bevezesse a gyermekeket; mesék, népdalok és a szokások megismerése által közel hozza a múltat, az ősök tudását, erkölcsi tartását, megértesse velük hagyományaink megtartó erejének fontosságát. Ez lehetővé teszi, hogy a közösséggel való interakcióba lépő személyt a közös értékek, attitűdök és tudatosság elveiből oktassa.

Az etnopedagógia ma a neveléstudomány egyik ága, amely az adott nemzetiség történelmi tapasztalataira épít, tanulmányozza a korábbi nemzedékek nevelésről alkotott nézeteit, ugyanakkor jelentős figyelmet fordít a család szerepére, az állampolgárság és a nemzeti öntudat kialakítására és megerősítésére.

A " Etnopedagógia " tantárgy a főiskolai hallgatók szakmai képzésébe illeszkedik, mely ismeret elsajátítását követően a leendő pedagógus maga is jártasságot szerez a népi gyermeknevelés módszertanában, önállóan fog tudni alkalmazni elméleti és gyakorlati hagyományos nevelési módokat, megismer képesség és készségfejlesztő jó gyakorlatokat, amelyek igazolják a hagyománnyal való nevelés vagy a népi pedagógia létjogosultságát a mai modern neveléstudományi ágak rendszerében. A megszerzett ismereteket a későbbi szakmai tevékenysége során át tudja maga is alkalmazni majd úgy az óvodában, mint az iskolában.

A tantárgy célja:

- olyan leendő szakemberek felkészítése, akik az oktatói-nevelői hivatás területén fejleszteni kívánják szakmai kompetenciáikat, s azokat a vidékünkre jellemző multikulturális térben, az etnopedagógia elméleti és módszertani elveinek tanulmányozása révén kívánnak hasznosítani.
- Hozzájárulni a hallgatók általános pedagógiai kompetenciáinak kialakításához, gazdagítani a tudásukat a népi pedagógia, a hagyományos nevelés formái, a család, a népi folklór identitásfejlesztő szerepei tárgykörökben.
- Megismertetni a kurzus résztvevőit a az etnopedagógia módszertanával, jellemzőivel. Felhívni a figyelmet a néphagyomány erkölcsformáló szerepére, annak a nevelésben betöltött értékére.

A program követelményeinek megfelelően a diákoknak:

tudni kell: az óvodás és iskolás gyermekek nemzetiségi nevelésének főbb jellemzőit;

a népi pedagógia tartalmát az óvodai nevelés programjában és módszertani támogatásában; valamint az iskolai tanterv ide vonatkozó területeit

aktivizálni az etnopedagógiai tapasztalatok a mai, korszerű óvodai és általános iskolai nevelési-oktatási intézmény pedagógiai munkájában;

3-10 éves gyermekek tevékenységének etnopedagógiai módszerekkel történő támogatását.

képessé kell válnia:

az óvodás és iskolás gyermekek tevékenységének megtervezése olyan pedagógiai módszerekkel és technikák segítségével, amelyek elősegítik az etnopedagógiai elméleti ismeretek elsajátítását, a kognitív érdeklődés kibontakozását, a szükséges szakmai készségek és képességek kialakítását;

az etnopedagógiai nevelés folyamatában az összes szerkezeti komponens dinamikus mozgósítása a pozitív pedagógiai eredmény elérése érdekében;

az oktatási és nevelési intézményekben a fejlesztő környezet biztosítása; a tevékenység folyamatainak felépítése a „tanár – gyerek”, „tanár – család – gyerek”, „tanár – tanár” szinteken.

Szakmai kompetenciák

Képesség kialakítása a pedagógiai tevékenység végzésére;

Képesség kialakítása a nemzeti örökségünk elméleti és gyakorlati megőrzésére, fejlesztésére; szakmai önfejlesztés a tárgykörrel kapcsolatban, az ukrán és magyar néprajzi értékek megőrzése, továbbadása;

Képesség kialakítása a számítástechnikai eszközök használatára a kreatív feladatok végrehajtása során;

Képesség kialakítása a kreatív, művészeti és pedagógiai, szervezési és művészeti-esztétikai tevékenységekre, amelyek az egyén szellemi és kulturális fejlődését célozzák;

Képesség kialakítása a pedagógiai technológiák alkalmazására az oktatási folyamatban;

Képesség kialakítása pedagógiai módszerek alkalmazására a gyermekek / diákok erkölcsi nevelésének folyamatában;

Képesség a modern technikák és oktatási technológiák alkalmazására az oktatás minőségének biztosítása érdekében

Várható eredmények a kurzus végén:

Olyan képességek és készségek alakulnak ki, amelyek jól alkalmazhatóak a szakmai tevékenység területén s amelyek a segítenek az önfejlesztő folyamatok megélésében;

Fejlődnek az általános kreatív képességek, és a személyes érték-hozzáadás képessége;

Tágul a hallgató világnézete, könnyebben válik befogadóvá az új jelenségekkel szemben; kritikai megközelítéssel viszonyulhat a modern technológiákkal és a tömegmédiával kapcsolatban;

Elsajátíthatják a népművészeti alkotások értelmezési és értékelési képességét, megtanulnak jól választani a rendelkezésre álló pedagógiai eszköztárból, kifejezhetik személyes véleményüket, értékteremtési folyamatok részeseivé válhatnak;

Gazdagodik pedagógiai tapasztalatuk, bővülnek szakmai készségeik és tudásuk a témakörrel kapcsolatban.

	<p>1. Tartalmi modul:</p> <p>1. . ТЭМА : Az etnopedagógia, mint tudomány. 2. ТЭМА: Az etnopedagógia az általános pedagógia része ТЭМАКÖR 3. A személyiségformálást meghatározó tényezők etnopedagógiai elvek szerint. 4. ТЭМА. A folklór, mint az erkölcsi nevelés eszköze. 5. ТЭМА. A népi nevelés módszerei: szóbeli és gyakorlati módszerek, technikák. 6. Тэма: A felcseperedés állomásai csecsemőkortól a felnőtté válásig. Család, rokonság, közösség.</p> <p>2. Tartalmi modul:</p> <p>7. ТЭМА. Életkori szakaszok és az abból adódó sajátosságok a parasztság nevelési gyakorlatában. 8. ТЭМА: Gyermekkép a népi pedagógiában. A közvélemény szerepe a gyermek nevelésében. 9. ТЭМА. Hazafias nevelés az etnopedagógia módszerével 10. ТЭМА: Mai nevelési lehetőségek az intézményes oktatás keretein belül. A pedagógus szerepe.</p>
Az tantárgy ellenőrzésének és értékelésének kritériumai:	A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 60 pont. A beszámoló szigorlaton megszerezhető 40 pont.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók:	https://kmf.uz.ua/hu/a-foiskola-egysegei/tanszekek/pedagogia-es-pszichologia-tanszek/
Ajánlott szakirodalom:	<p>1. Гринів О. Виховний ідеал українця в науковій спадщині Володимира Яніва та Григорія Ващенко // Народознавчі зошити / О. Гринів. – 1995. –</p> <p>2. Довбня С.О. Гра як історико-педагогічний феномен / Софія Олегівна Довбня // Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика». – Випуск 9 – Кам’янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011</p> <p>3. Довженок Г.В. Український дитячий фольклор / Г.В. Довженок. – К., 1981</p> <p>4. Заглада Н. Побут селянської дитини: Матеріали до монографії с. Старолісся / Н. Заглада. – К.</p> <p>5. Панчук О. Нашо й ліпший клад, якщо в сім’ї лад (сімейні морально-етичні принципи в українському фольклорі) / О. Панчук // Берегиня. – 2002.</p> <p>6. Сивачук Н. Український дитячий фольклор: Підручник / Н. Сивачук. – К.: Деміург. –2003. – 288 с.</p> <p>7. Сивачук Н.П. Дерево життя в українській міфології // Гуманітарні науки: проблеми, пошуки, перспективи: Зб. наук,</p>

	<p>праць / Н. Сивачук. – К., 2000.</p> <p>8. Сявавко Є. Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку / Є. Сявавко. – К., 1974.</p> <p>9. Balassa Iván - Ortutay Gyula: Magyar Néprajz. Békéscsaba, 1979.</p> <p>10. Bagu Balázs (2006): Bátyú község jeles napjai és ünnepi szokásai. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest.</p> <p>11. Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1980.</p> <p>12. Hutterer Éva: A születéshez kapcsolódó szokások Ráton. In. P. Punykó Mária (szerk.): Szív látta, szem bánta. Kárpátaljai honismereti írások. Hatodik Síp Alapítvány - Mandátum Kiadó, Budapest – Beregszász. (1997)</p> <p>13. Kiss Lajos: A szegény asszony élete. Atheneum Kiadó, Bp., 1939.</p> <p>14. Magyar Néprajz VII. Népszokás néphit népi vallásosság. Akadémia Kiadó, Bp, 1998-2002.</p> <p>15. Verebélyi Kincső: Szokás. In: A magyar folklór. Voigt Vilmos szerk. Osiris Kiadó, Bp., 1998.</p> <p>16. Verebélyi Kincső: Szokásvilág. Studia Folklorisztika sorozat. Debrecen.2005.</p> <p>17. Antall I., Alföldy Jenő, Bakos I.: Haza amagasban. Magyar nemzetismeret.I-II. Budapest, 2001.</p> <p>18. Balassa Iván - Ortutay Gyula: Magyar Néprajz, 1979. Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek. Múzsák Kiadó Bp., 1985.</p> <p>19. Kósa László – Szemerkenyi Ágnes: Apáról fiúra.Móra Kiadó., Bp., 1973.</p>
--	---